

Kraków, dnia 12.08.2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich w Centrum Sportowym Cascada w Krakowie

Zgodny z ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2015 poz. 862) oraz ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1606)

Mając na uwadze:

- obowiązek prawny wynikający z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2015 poz. 862) oraz ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie Ustawy – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz.1606 ze zm.),
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) - RODO

Centrum Sportowe Cascada przyjmuje do stosowania Standardy Ochrony Małoletnich (również „**SOM**”, „**Standardy**”). Celem wprowadzenia Standardów jest ochrona dzieci przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego dzieciom środowiska.

Niniejszy dokument stanowi zbiór zasad i procedur stosowanych, w przypadku podejrzenia, że dziecku, które przebywa w Centrum Sportowym Cascada, dzieje się krzywda oraz zapobiegania takim zagrożeniom.

Standardy Ochrony Małoletnich w Centrum Sportowym Cascada, pod adresem: 30-384 Kraków ul. Szuwarowa 1, (dalej „**Centrum Sportowe Cascada**” lub „**CSC**”) są realizowane w oparciu o niżej wymienione zasady:

1. Centrum Sportowe Cascada prowadzi swoją działalność operacyjną z poszanowaniem praw dzieci jako osób szczególnie wrażliwych na krzywdzenie.
2. Centrum Sportowe Cascada uznaje swoją rolę w prowadzeniu biznesu społecznie odpowiedzialnego i promowaniu pożądanych postaw społecznych.
3. Centrum Sportowe Cascada uznaje istotność prawnego i społecznego obowiązku zawiadomiania organów ścigania o każdym przypadku krzywdzenia, podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dzieci i zobowiązuje się szkolić swoich pracowników w tym zakresie, aby posiadali kompetencje do wywiązywania się z tego obowiązku.

Rozdział 1 **Słowniczek.**

Na potrzeby tego dokumentu poniżej wymienionym terminom nadano następujące znaczenie:

1. **Centrum Sportowe Cascada (CSC)** – obiekt położony przy ul. Szuwarowej 1 w Krakowie, w którym świadczone są przez Podmioty zewnętrzne usługi związane m.in. z rekreacją, sportem oraz rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich, prowadzony przez spółkę pod firmą INTER-PROPERTY sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Krakowie, pod adresem: 30-384 Kraków, ul. Szuwarowa 1.
2. **Dziecko/małoletni** - na potrzeby niniejszych standardów przyjmuje się, że dzieckiem,

jest każda osoba, która nie ukończyła 18 roku życia¹.

3. **Opiekun dziecka** - przedstawiciel ustawowy dziecka: rodzic albo opiekun; rodzic zastępczy; opiekun tymczasowy (czyli osoba upoważniona do reprezentowania małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych)².
4. **Obca osoba dorosła** - każda osoba powyżej 18 roku życia, która nie jest dla dziecka opiekunem, w rozumieniu pkt 3.
5. **Krzywdzenie dziecka** - należy rozumieć jako zachowanie, które może stanowić popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika podmiotu lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie; każde zamierzone lub niezamierzone działanie/zaniechanie jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają prawa, swobody i dobra osobiste dzieci i/lub zakłócają ich rozwój.
6. **Formy przemocy wobec dziecka:**
 - **Przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
 - **Przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem (lub osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa), obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą odpowiedzialną a dzieckiem, nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, sytuacje w których dziecko jest świadkiem przemocy.
 - **Przemoc seksualna wobec dziecka (Wykorzystywanie seksualne dziecka)** jest to angażowanie dziecka poprzez dorosłego lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - strategię nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, stosunek seksualny, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest

¹ Zgodnie z polskim prawem, dzieckiem jest każda osoba w wieku poniżej osiemnastu lat (art. 1 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.). Małoletnim jest osoba, która nie osiągnęła pełnoletności, zatem osoba do ukończenia 18 roku życia lub kobieta, który uzyskała pełnoletność przez zawarcie małżeństwa po ukończeniu 16 roku życia (art. 10 § 1 i 2 k.c.), które może nastąpić za zezwoleniem sądu opiekuńczego z ważnych powodów i jeśli z okoliczności wynika, że zawarcie małżeństwa będzie zgodne z dobrem założonej rodziny (art. 10 § 1 kro).

² Rodzice - art. 98 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego; opiekun - art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego; rodzic zastępczy - art. 1121 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego; opiekun tymczasowy; art. 25 Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

- **Zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
 - **Przemoc rówieśnicza (nękanie rówieśnicze, bullying)** to przemoc, gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje min.: przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie); przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż); przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie); przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów); cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę); wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami).
7. **Przestępstwa na szkodę dziecka** – wszystkie przestępstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo przestępstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko dzieciom (np. wykorzystywanie seksualne z art. 200 kodeksu karnego³). Z uwagi na specyfikę obiektów zakwaterowania, w których łatwo można uzyskać możliwość odosobnienia, przestępstwami, do których najczęściej może dojść na ich terenie będą przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w szczególności: zgwałcenie (art. 197 kk), seksualne wykorzystanie niepoczytalności i bezradności (art. 198 kk), seksualne wykorzystanie zależności lub krytycznego położenia (art. 199 kk), seksualne wykorzystanie osoby poniżej 15 roku życia (art. 200 kk), grooming (uwiedzenie małoletniego za pomocą środków porozumiewania się na odległość - art. 200a kk), rozpowszechnianie, utrwalanie lub sprowadzanie, przechowywanie lub posiadanie albo rozpowszechnianie lub prezentowanie treści pornograficzne z udziałem małoletniego, a także posiadanie

przetworzonego wizerunku dziecka, uczestnictwo w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego (art. 202 kk)³.

8. **Inne formy krzywdzenia dziecka** niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę – wszystkie formy przemocy stosowane wobec dziecka, które nie spełniają znamion przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego (np. krzyk, poniżanie, szarpanie, wyzywanie, zaniedbywanie potrzeb, itp.).
9. **Personel CSC** to łączne określenie pracowników CSC oraz pracowników podmiotów zewnętrznych świadczących usługi na terenie CSK.
10. **Podmioty zewnętrzne** to przedsiębiorcy świadczący na terenie CSC usługi związane m.in. z rekreacją, sportem oraz rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich oraz przedsiębiorcy świadczący inne usługi związane m.in. z eksploatacją i utrzymaniem obiektu CSC.
11. **Pracownik CSC** to osoba zatrudniona przez Centrum Sportowe Cascada na umowę o pracę lub świadcząca pracę na podstawie umowy zlecenia, a także stażysta, praktykant, lub wolontariusz. Pracownicy CSC nie są dopuszczeni do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi, o których mowa w art. 21 i następnym ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
12. **Pracownik Podmiotu zewnętrznego** rozumie się przez to:
 - a) pracowników Podmiotów zewnętrznych świadczących usługi na terenie CSC związane m.in. z rekreacją, sportem oraz rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich oraz wolontariuszy, stażystów, praktykantów; dopuszczonych lub nie dopuszczonych przez Podmioty zewnętrzne do działalności, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
 - b) pracowników Podmiotów zewnętrznych świadczących usługi na terenie CSC m.in. dotyczące eksploatacji i utrzymania obiektu, którzy co do zasady nie są dopuszczeni do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi, o których mowa w art. 21 i następnym ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Rozdział 2

Zasady bezpiecznych relacji Personel – dziecko.

1. Zasady bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują Personel CSC. Pracownicy podmiotów zewnętrznych, o ile są dopuszczeni przez ww. Podmioty zewnętrzne do działalności, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich winni podlegać weryfikacji w kontekście ochrony dzieci wynikający z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Weryfikację, o której wyżej mowa zobowiązane są przeprowadzać Podmioty zewnętrzne.

³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)

2. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez Pracowników CSC jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każde dziecko traktowane jest z szacunkiem oraz uwzględnia się jego godność i potrzeby.
3. Każdy Pracownik CSC zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.
4. Kontakt Pracownika CSC z dzieckiem powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków, czynności lub świadczeń pracownika.
5. Pracownik CSC zobowiązany jest do równego traktowania dzieci, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
6. Pracownik CSC w kontakcie z dziećmi:
 - 1) zawsze zwraca się do dziecka po imieniu, nie używa przezwisk, pseudonimów,
 - 2) używa słów zrozumiałych dla dziecka, słucha uważnie i udziela mu odpowiedzi adekwatnie do jego wieku, poziomu rozwoju i danej sytuacji,
 - 3) zachowuje cierpliwość i szacunek, mówi spokojnym tonem, nie podnosi głosu, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
7. Pracownikowi CSC w relacjach z dzieckiem nie wolno:
 - 1) zachowywać się wobec dziecka w sposób niestosowny, używać słów, zwrotów i gestów wulgarnych, czynić obraźliwych uwag,
 - 2) wyśmiewać, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecko,
 - 3) wykorzystywać wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej, używać wobec dziecka przemocy psychicznej, poprzez stosowanie gróźb, szantażu, przymuszenia czy zastraszenia, w celu uzyskania posłuszeństwa,
 - 4) nawiązywać w swoich wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej,
 - 5) krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca wyłącznie z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa danego dziecka lub innych dzieci,
 - 6) oceniać i w sposób negatywny komentować zachowania i postępowania jego rodziców/opiekunów prawnych/ rodziny zastępczej w obecności dziecka,
 - 7) ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym, w tym również innym dzieciom, przy czym powyższe obejmuje wizerunek dziecka oraz inne dane dziecka i informacje o jego sytuacji osobistej, w tym rodzinnej, ekonomicznej, prawnej, zdrowotnej i opiekuńczej,
 - 8) bić dziecko, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać jego nietykalności cielesnej, nie wolno także dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
8. Każdy Pracownik CSC zachowuje szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Doświadczenia te mogą sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązywania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach każdy z pracowników reaguje z wycuciem, ale stanowczo i pomaga dziecku zrozumieć znaczenie granic osobistych.
9. Pracownik CSC szanuje prawo dziecka do prywatności. W razie konieczności odstąpienia od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnia to dziecku i informuje o powyższym tak szybko jak to możliwe.

10. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.
11. Pracownicy CSC realizując powierzone im zadania do wykonania muszą mieć świadomość zagrożeń, jakie nierozzerwalnie wiążą się z wykorzystywaniem technik cyfrowych w pracy oraz sieci Internet, w związku z powyższym zobowiązani są do podnoszenia swoich kwalifikacji i świadomości w zakresie stosowania cyberbezpiecznych rozwiązań w pracy.
12. Pracownicy CSC powinni potrafić rozpoznać zagrożenia, jakie związane są z przenikaniem ich działalności czysto osobistej, jaką realizują z wykorzystaniem sieci Internet, z działalnością zawodową, w szczególności, jeśli chodzi o przenikanie się tych sfer aktywności pracownika jako osoby prywatnej i aktywności dzieci, które w zależności od jej formy mogą zostać skorelowane.
13. Pracownicy powinni zwracać szczególną uwagę na fakt, iż ich aktywność realizowana w sieci Internetu może być rozpoznawalną przez dzieci, w związku z powyższym powinni w sposób odpowiedzialny manifestować swoje zaangażowanie w określone tematy, działalności, problemy czy dyskusje w Internecie. Świadomość tego, że również równolegle dzieci mogą być obserwatorami czy uczestnikami takich działalności, tematów, dyskusji, powinna prowadzić pracownika do dokonywania indywidualnej oceny w zakresie poprawności swojego zachowania. Pracownicy zachować rozwagę i odpowiedzialnie wyrażać swoją aprobatę/dezaprobatę w mediach społecznościowych w odniesieniu do określonych treści, publikacji, stron, użytkowników, powinni także mieć świadomość rodzajów i funkcjonalności określonych aplikacji, gdzie sam fakt korzystania z nich może być negatywnie oceniony przez osoby trzecie.
14. Nie zaleca się nawiązywać kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych z wykorzystaniem prywatnych kont pracowników.
15. Powyższe zasady obowiązują również Podmioty zewnętrzne oraz zatrudnionych przez te podmioty pracowników świadczących usługi na terenie CSC. Podmioty zewnętrzne z zastrzeżeniem ust. 17 są zobowiązane do przestrzegania niniejszych Standardów. Podmioty zewnętrzne składają oświadczenie stanowiące Załącznik nr 6 do Standardów.
16. Każdy z Podmiotów zewnętrznych świadczący na terenie CSC usługi związane z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi, o których mowa w art. 21 i następnych ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich jest zobowiązany do wdrożenia i stosowania we własnym zakresie obowiązków prawnych wynikających z postanowień ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2015 poz. 862) oraz ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie Ustawy – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606 ze zm.), w tym w zakresie przyjęcia własnych Standardów Ochrony Małoletnich.

Rozdział 3

Procedura interwencji w sytuacji ujawnienia okoliczności wskazujących na krzywdzenie dziecka.

1. Informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby dalszej rodziny, przypadkowego świadka przemocy. W każdym przypadku informacje o przemocy wobec małoletniego wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy

potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Pracownik CSC nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji, ale jest zobowiązany do zareagowania na taki sygnał.

2. Każdy małoletni może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem CSC, fakt stosowania wobec niego przemocy. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
3. W przypadku powzięcia przez Pracownika CSC podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji osobie odpowiedzialnej za zgłoszenia wyznaczonej przez Kierownictwo CSC.
4. Osoba zgłaszająca zdarzenia może dokonać zgłoszenia w następujący sposób:
 - 1) osobiście do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń,
 - 2) telefonicznie do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie,
 - 3) na adres e-mail do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń.
5. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń powinna sporządzić opis sytuacji oraz plan pomocy małoletniemu.
6. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić Policję.
7. Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - 1) podjęcia przez CSC działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - 2) wsparcia jakie CSC zapewni małoletniemu,
8. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
9. Opiekunowie są poinformowani o obowiązku CSC zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji.
10. Opiekunowie są poinformowani o tym, iż Kierownictwo CSC w związku z istnieniem uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa podjął decyzję o złożeniu stosownego zawiadomienia odnośnym władzom lub organom.
11. Po poinformowaniu opiekunów – zgodnie z punktem poprzedzającym – Kierownictwo CSC składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka do Policji lub innych właściwych organów.
12. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
13. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.
14. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 3 do Standardów.
15. Kartę interwencji oraz pozostałą dokumentację zawierającą opis sytuacji oraz plan pomocy małoletniemu przechowuje i stosownie zabezpiecza przed dostępem osób

nieupoważnionych osoba odpowiedzialna za zgłoszenia.

16. Przechowywanie ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:
 - 1) dokumentacja jest prowadzona oraz przechowywana przez osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń do czasu zakończenia sprawy,
 - 2) zakończeniu sprawy dokumentacja jest przechowywana zgodnie z obowiązującymi procedurami dotyczącymi archiwizowania dokumentów w CSC,
 - 3) dokumentację należy chronić przed dostępem osób nieuprawnionych.
17. Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych przez CSC dostępne są na stronie internetowej CSC.

Rozdział 4

Przygotowanie Pracowników CSC do stosowania Standardów

1. Osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie Pracowników CSC do stosowania Standardów są osoby odpowiedzialne za standardy wyznaczone przez Kierownictwo CSC.
2. Pracownicy CSC oraz pozostały personel, w szczególności wolontariusze, praktykanci, stażyści, zobowiązani są zapoznać się z niniejszymi Standardami.
3. Zapoznanie się i zaakceptowanie postanowień niniejszego dokumentu zostaje potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi Załącznik nr 1.
4. W sprawach związanych ze stosowaniem Standardów ochrony małoletnich personel kontaktuje się z osobą odpowiedzialną za standardy.
5. Podmioty zewnętrzne we własnym zakresie są zobowiązane do przygotowania swoich pracowników do stosowania Standardów podczas świadczenia usług na terenie CSC. Obowiązki wynikające ze Standardów są niezależne od standardów obowiązujących wewnątrz w Podmiocie zewnętrznym.

Rozdział 5

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem ogólnodostępnym.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej CSC.

Rozdział 6

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

1. Pracownicy Podmiotu zewnętrznego są w pierwszej kolejności odpowiedzialni za reakcję i pomoc małoletnim, którzy uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez Podmiot zewnętrzny na terenie CSC. Pracownicy CSC udzielają małoletniemu pomocy, jeśli pomoc ta nie została udzielona przez pracowników Podmiotu zewnętrznego lub o taką pomoc zwróci się małoletni bezpośrednio do Pracownika CSC.
2. Przyjmujący zgłoszenie niezwłocznie informuje o tym fakcie osobę wyznaczoną przez Kierownictwo CSC, odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Przyjmujący zgłoszenie informuje również o ww. fakcie kierownictwo lub pracowników Podmiot zewnętrznego, w zajęciach, których

małoletni uczestnicy na terenie CSC.

3. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia są osoby wyznaczone przez Kierownictwo CSC zgodnie z Załącznikiem nr 5 do Standardów.
4. Pracownicy CSC w ramach wykonywanych obowiązków powinni zwracać uwagę na potencjalne czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka osoba odpowiedzialna za zgłoszenia podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
6. Pracownicy CSC monitorują sytuację i dobrostan dziecka podczas przebywania małoletniego na terenach otwartych obiektu m.in. w obrębie ciągów komunikacyjne, korytarzy, holu wejściowego, chyba że małoletni w tym czasie przebywają pod opieką pracowników Podmiotu zewnętrznego.
7. Za bezpieczeństwo i dobrostan małoletnich podczas zajęć organizowanych przez Podmioty zewnętrzne odpowiadają Podmioty zewnętrzne.

Rozdział 7

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

1. Ujawnione, zgłoszone incydenty lub zdarzenia zagrażające dobru małoletniemu zostają odnotowane w Karcie Interwencji.
2. Kartę Interwencji oraz inne udokumentowane działania dotyczące ujawnionych, zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających sporządza i przechowuje osoba odpowiedzialna za zgłoszenia.
3. Dokumenty zawierające informacje o ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego przechowywane są przez okres 3 lat, a następnie do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów dotyczących archiwizacji dokumentacji.

Rozdział 8

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. Pracownicy Podmiotów zewnętrznych podczas organizowanych przez te Podmioty zajęć m.in. sportowych lub rekreacyjnych oraz innych zajęć związanych z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich na terenie CSC są zobowiązani do przestrzegania przez wszystkie dzieci będące uczestnikami powyższych zajęć, zasad wzajemnego szacunku i tolerancji, z uwzględnieniem godności i potrzeb wszystkich dzieci.
2. Personel CSC chroni każde dziecko przed doznaniem krzywdy ze strony innych osób, w tym również innych dzieci, dbając o zapewnienie wszystkim małoletnim przebywającym na terenie CSC przyjaznego i bezpiecznego środowiska.
3. Personel CSC zwraca uwagę na nieodpowiednie zachowanie dziecka względem innego dziecka, w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy, w jakiegokolwiek formie,
 - b) używanie wulgarnego, obraźliwego słownictwa,
 - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie,

- d) zachowywanie się w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, pokazywanie obraźliwych gestów, kierowanie obraźliwych uwag,
 - e) stosowanie gróźb i zastraszanie,
 - f) utrwalanie wizerunku innych dzieci poprzez nagrywanie i fotografowanie bez uzyskania wcześniejszej zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić.
4. Personel CSC w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka bądź w przypadku bycia świadkiem krzywdzenia dziecka przez inne dziecko, podejmują rozmowę wyjaśniającą z dzieckiem. W pierwszej kolejności rozmowę wyjaśniającą winni przeprowadzić pracownicy Podmiotów zewnętrznych, w których zajęciach uczestniczą małoletni.

Rozdział 9

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci.

1. Dzieci i młodzież uczestniczące w zajęciach na terenie CSC organizowanych przez Podmioty zewnętrzne mogą korzystać z Internetu CSC wyłącznie za zgodą opiekunów.
2. CSC nie ponosi odpowiedzialności za uzyskaną przez dzieci łączność z Internetem, uzyskaną poprzez dane komórkowe w związku z posiadaniem przez dzieci prywatnych urządzeń elektronicznych, np. smartfonów.

Rozdział 10

Zasady ochrony dobra osobistego oraz wizerunku dzieci.

1. CSC zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. CSC uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wizerunek dziecka może zostać utrwalony oraz upubliczniony wyłącznie za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dziecka.
4. Pracownikom CSC nie wolno umożliwiać jakimikolwiek osobom i podmiotom utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie CSC bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka. Zasady utrwalania wizerunku dziecka na zajęciach prowadzonych przez Podmioty zewnętrzne na terenie CSC regulują wewnętrzne procedury ww. Podmiotów, które w powyższym zakresie ponoszą odpowiedzialność za ewentualne naruszenia dóbr osobistych i wizerunku małoletnich.

Rozdział 11

Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku.

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub inni uczestnicy organizowanych przez Podmioty zewnętrzne zajęć na terenie CSC rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, Podmioty zewnętrzne są zobowiązane do poinformowania na początku każdego z tych zajęć o obowiązujących na tych zajęciach zasadach utrwalania wizerunku dziecka, z uwzględnieniem poniższych wytycznych:

- 1) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych,

- 2) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,
- 3) przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze należy sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

Rozdział 12

Zasady rekrutacji przez Podmioty zewnętrzne pracowników lub innych osób dopuszczonych do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań małoletnich lub z opieką nad nimi

1. Podmioty zewnętrzne, świadczące swoje usługi na terenie CSC których pracownicy lub inne osoby zostały dopuszczone do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań małoletnich lub opieką nad nimi dopuszczone do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi, są zobowiązani przy rekrutacji ww. pracowników poddać ich weryfikacji zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz zapoznać ich z treścią Standardów obowiązujących w CSC oraz zobowiązać do stosowania Standardów podczas świadczenia usług na terenie CSC. Powyższe nie wyklucza stosowania przez Podmioty zewnętrzne swojej wewnętrznej procedury oraz przyjętych własnych standardów ochrony małoletnich.
2. Zasady rekrutacji pracowników Podmiotów zewnętrznych lub innych osób dopuszczonych do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań małoletnich lub z opieką nad nimi Podmioty zewnętrzne winny ustalać zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
3. Podmiot zewnętrzny jest zobowiązany na żądanie CSC złożyć oświadczenie, że podczas rekrutacji i zatrudniania pracowników lub innych osób dopuszczonych do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań małoletnich lub z opieką nad nimi stosuje wymogi określone w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Rozdział 13

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Kierownictwo CSC wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów w CSC, zgodnie z Załącznikiem nr 5 oraz prowadzenia rejestru zgłoszeń i proponowanych zmian zgodnie z Załącznikiem nr 4.
3. Wszyscy pracownicy CSC mogą proponować zmiany w dokumencie i wskazywać naruszenia.
4. Osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów przeprowadza wśród pracowników CSC, co najmniej raz na dwa lata ankietę oceniającą realizację Standardów, zgodnie z Załącznikiem nr 2 do Standardów.
5. W oparciu o przeprowadzoną ankietę, co najmniej raz na dwa lata dokonuje się oceny

Standardów, w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny zostają pisemnie udokumentowane i przekazane Kierownictwu CSC

6. Kierownictwo CSC wprowadza do dokumentu niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie.

Rozdział 14

Przepisy końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich wprowadzenia przez Zarząd spółki pod firmą INTER-PROPERTY sp. z o.o. sp.k. z siedziba w Krakowie, prowadzącej Centrum Sportowe Cascada.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników CSC, małoletnich i ich opiekunów, w szczególności poprzez opublikowaniu Standardów ochrony małoletnich na stronie internetowej CSC oraz zapewnieniu ich dostępności w formie pisemnej na recepcji CSC.
3. Standardy Ochrony Małoletnich w wersji skróconej stanowią Załącznik nr 7 do Standardów.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich

Kraków, dnia.....

.....
Czytelne imię i nazwisko

.....
Stanowisko / inna forma współpracy

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że zapoznałem/am się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Centrum Sportowym Cascada w Krakowie, przy ul. Szuwarowej 1 i przyjmuję je do wiadomości oraz stosowania.

.....
podpis

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich

Kraków, dnia.....

ANKIETA MONITORUJĄCA REALIZACJĘ STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Czy znasz dokument Standardy Ochrony Małoletnich? TAK/ NIE*
2. Czy zapoznałeś/łaś się z treścią dokumentu? TAK/ NIE*
3. Czy w swojej pracy stosujesz się do zasad zawartych w dokumencie? TAK/ NIE*
4. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci? TAK/ NIE*
5. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci? TAK/ NIE*
6. Czy wg Ciebie, w Twoim miejscu pracy są przestrzegane Standardy? TAK/ NIE*
7. Czy zaobserwowałeś/łaś naruszenie Standardów w Twoim miejscu pracy? TAK/ NIE*
8. Czy masz jakieś uwagi lub poprawki do Standardów? Jeśli tak to co należy zmienić?

.....
.....
.....

9. Jakie punkty/zagadnienia należałoby włączyć do Standardów? Dlaczego? Jakie regulacje proponujesz?

.....
.....
.....

10. Czy jakieś punkty/ zagadnienia należałoby usunąć ze standardów? Jeśli tak, to jakie i dlaczego?

.....
.....
.....

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich

**KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA W CENTRUM SPORTU CASCADEA
W KRAKOWIE.**

Imię i nazwisko małoletniego		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie
Forma podjętej interwencji	Np. zawiadomienie policji, zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, inny rodzaj interwencji (jaki)?	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: Działania organów sprawiedliwości, działania jednostki, działania rodziców	Data	Działanie
Dodatkowe uwagi i wnioski osoby odpowiedzialnej za zgłoszenie		

.....
Podpis osoby odpowiedzialnej

REJESTR ZGŁOSZEŃ I PROPONOWANYCH ZMIAN

REJESTR ZGŁOSZEŃ I PROPONOWANYCH ZMIAN STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH				
Lp.	Data zgłoszenia	Osoba zgłaszająca	Opis zgłoszenia/ proponowanej zmiany	Status zgłoszenia/ proponowanej zmiany

Załącznik nr 5 do Standardów ochrony małoletnich

Na podstawie art. 22c ust.1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 w Centrum Sportowym Cascada w Krakowie wyznacza się:

1. Osoby odpowiedzialne za przygotowanie pracowników CSC do stosowania standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności:

1. ... _____/funkcja/

I

2. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia:

1. ... _____/funkcja/

.....
Centrum Sportowe Cascada

Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich

Wzór oświadczenia w zakresie stosowania Standardów Ochrony Małoletnich, dla Podmiotów zewnętrznych

Miejscowość i data

Dane Podmiotu zewnętrznego
(Firma, adres, nr NIP)

OŚWIADCZENIE PODMIOTU ZEWNĘTRZNEGO

Oświadczam, że*:

- pracownicy lub inne osoby, które zostały dopuszczone przez _____ (Firma Podmiotu zewnętrznego) do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań małoletnich lub opieką nad nimi zostali zweryfikowani zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich m.in. pod względem niekaralności w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz dostarczyli wymagane zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w Polsce i z innych państw (o ile dotyczy).
- pracownicy lub inne osoby za pośrednictwem których _____ (Firma Podmiotu zewnętrznego) świadczy usługi na terenie CSC zapoznali się i będą się stosowali do Standardów Ochrony Małoletnich, obowiązujących w obiekcie.
- _____ (Firma Podmiotu zewnętrznego) wdrożył własne Standardy Ochrony Małoletnich, które obowiązują w ww. firmie.

* należy zaznaczyć punkty, które dotyczą zakresu współpracy

podpis osoby uprawnionej
do reprezentacji Podmiotu zewnętrznego

**Standardy Ochrony Małoletnich
w Centrum Sportowym Cascada
w Krakowie
WERSJA SKRÓCONA**

Dziecko (Małoletni) – to każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

Jeśli jesteś dzieckiem (małoletnim) to pamiętaj, że:

1. Personel Centrum Sportowego Cascada (CSC) powinien traktować Cię z szacunkiem. Nie może stosować wobec Ciebie przemocy w jakiegokolwiek formie.
2. Jeśli ktoś – Personel CSC lub inna osoba znajdująca się w CSC – atakuje Cię, krzyczy na Ciebie, dokucza, obraża, szturcha, czujesz się w jego obecności źle – powiedz o tym rodzicom lub opiekunom, ale także innemu pracownikowi CSC.
3. Nie ma znaczenia, czy osoba, która Cię krzywdzi, to dorosły czy dziecko – nie bój się mówić, że ktoś Cię skrzywdził.
4. Masz prawo do informacji o wszystkich decyzjach, które są w stosunku do Ciebie podejmowane i wyjaśnienia, dlaczego takie są.
5. Kontakt fizyczny Personelu CSC z Tobą jest co do zasady niedozwolony. Wyjątkiem są sytuacje, kiedy kontakt taki nie prowadzi do krzywdzenia Małoletniego i jest uzasadniony okolicznościami – np. pokazanie prawidłowości układu ciała w trakcie ćwiczeń, nauka sportów walki, udzielenie pierwszej pomocy, inne sytuacje zagrożenia życia/zdrowia dziecka. Należy w związku z tym przestrzegać następujących zasad:
 - a) nie wolno bić, popychać, szturchać ani w jakikolwiek inny sposób naruszać integralności fizycznej dziecka,
 - b) wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity bądź niestosowny,
 - c) nie wolno udawać walki z dzieckiem czy prowadzić brutalnych zabaw fizycznych,
 - d) kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy,
 - e) w sytuacjach wymagających udzielenia dziecku pomocy, należy unikać kontaktów innych niż niezbędne do udzielenia pomocy.
6. Traktuj innych tak, jak sam chciałbyś, aby Cię traktowano. Nie obrażaj innych, nie wyzywaj, nie używaj wulgarnych słów, nie wyśmiewaj itd.
7. Personel CSC mogą się z Tobą kontaktować wyłącznie w czasie pracy i w związku z ich pracą.
8. Personelowi CSC nie wolno zapraszać Ciebie do ich miejsca zamieszkania, spotykać się z Tobą poza obiektem CSC ani kontaktować się z Tobą w mediach społecznościowych lub przez prywatny telefon.
9. Personelowi CSC nie wolno bez zgody Twojej i Twoich rodziców lub opiekunów prawnych robić Ci zdjęć i nagrywać filmów.

Pamiętaj! Zawsze, kiedy czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, ktoś robi Ci krzywdę lub zachowuje nieodpowiednio, możesz powiedzieć o tym innemu pracownikowi, który Cię wysłucha i pomoże!

Informacja, gdzie szukać pomocy:

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, reaguj. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112 lub 997. Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- ośrodki pomocy społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości,
- ośrodki interwencji kryzysowej i ośrodki wsparcia
- okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem
- sądy opiekuńcze
- podmioty medyczne, placówki ochrony zdrowia
- komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu
- punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Możesz zadzwonić do:

- Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna). Dyżur prawny (22) 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17:00–21:00) oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18:00–22:00). Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info.
- Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- Policyjnego Telefonu Zaufania dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9:30 do 15:30, od godz. 15:30 do 9:30 włączony jest automat
- Anonimowej Policyjnej Linii Specjalnej „Zatrzymać Przemoc” nr 800 12 01 48 (czynny całodobowo).